

Sygn. akt V KO 5/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie **J. M.**

o stwierdzenie zgodności z prawdą oświadczenia lustracyjnego
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 lutego 2021 r.
wniosku lustrowanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego J.M.
od rozpoznania kasacji
od orzeczenia Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa (...),
utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Okręgowego w S.
z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. akt III K (...)
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja wniesiona przez adw. J. M. w jego własnej sprawie i została zarejestrowana pod sygn. akt V KK 598/19. J. M. złożył także wniosek o wyłączenie od rozpoznania kasacji sędziego Sądu Najwyższego J.M., powołując się na przepisy art. 40 § 1 i 3 k.p.k., art. 41 § 1 k.p.k., art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 91 ust. 2 Konstytucji RP i art. 6 Konwencji o ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Wnioskodawca w uzasadnieniu wniosku argumentował, że skoro sędzia Sądu Najwyższego J.M. brał udział w wydaniu postanowienia z 28 stycznia 2015 r.

w sprawie o sygn. akt V KK 413/14 w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia (art. 532 § 1 k.p.k.), to okoliczność ta przesądza, że w sprawie zaistniały podstawy uzasadniające wyłączenie go od rozpoznania kasacji w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziego w niniejszej sprawie nie jest zasadny, gdyż co do sędziego J.M. nie zachodzi żadna z przytoczonych we wniosku przesłanek wyłączenia, ani z mocy ustawy (*iudex inhabilis*), ani na wniosek strony (*iudex suspectus*).

Należy odnotować, że J. M. nie wskazał we wniosku, o którą z przesłanek enumeratywnie wymienionych w przepisie art. 40 § 1 k.p.k. istotnie chodzi, jednakże z jego uzasadnienia można wnioskować, że miał na myśli te z pkt. 6 lub 7 powołanego artykułu. Zgodnie zaś z art. 40 § 1 k.p.k. sędzia jest z mocy ustawy wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli: brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub wydał zaskarżone zarządzenie (pkt 6), lub brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone (pkt 7). Oczywiste jest natomiast, że sędzia Sądu Najwyższego J.M. nie brał udziału w wydaniu orzeczenia, które aktualnie podlega kontroli kasacyjnej. Niniejsze postępowanie nie jest również postępowaniem ponownym, w którym ma zapaść orzeczenie w miejsce wcześniej uchylonego, wydanego z kolei przez sędziego, którego wyłączenia domaga się skarżący.

Co do sędziego J.M. nie zachodzi również okoliczność określona w art. 40 § 3 k.p.k. W myśl tego przepisu, w zakresie istotnym dla niniejszej sprawy, sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia zaskarżonego w trybie kasacji, nie może orzekać co do kasacji. Wyłączenie sędziego uregulowane w tym przepisie dotyczy orzekania w postępowaniu kasacyjnym, w jakiegokolwiek jego części i zakresie, jednak także chodzi w nim o sędziego, który brał udział w wydaniu orzeczenia zaskarżonego kasacją. Powołanie we wniosku o wyłączenie trafne orzeczenie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2013 r., V KZ 29/13, nie może prowadzić do jego

uwzględnienia, gdyż orzeczenie to dotyczy innej kwestii, która nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Odnosząc się z kolei do tej części wniosku skarżącego, w której wywodzi trafność złożonego wniosku z faktu negatywnego rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia przez Sąd, w składzie którego (jednoosobowym), orzekał sędzia J.M., należy stwierdzić, że również i w tym zakresie nie ma racji. Wniosek w tej części opiera się na założeniu, że zachodzi uzasadniona wątpliwość co do bezstronności sędziego wchodzącego w skład sądu wyznaczonego do rozpoznania kasacji, jeżeli sędzia ten orzekł wcześniej negatywnie co do złożonego wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia zaskarżonego kasacją.

Założenie to jest jednak błędne. Podkreślić bowiem należy, iż z art. 9 § 1 k.k.w. wynika zasada bezzwłocznego wykonania wyroku, związana jedynie z faktem i czasem jego uprawomocnienia. Wyjątkiem od tej zasady jest zawarta w art. 532 § 1 k.p.k. możliwość wstrzymania przez Sąd Najwyższy wykonania orzeczenia, w razie wniesienia od niego kasacji. Niezbędne odnotowania jest jednak to, że orzekanie w kwestii wstrzymania wykonania orzeczenia zaskarżonego kasacją nie jest orzekaniem co do kasacji, zaś zajęte stanowisko w postanowieniu wydanym na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. nie przesądza o tym, czy kasacja zostanie uwzględniona, czy też nie.

Postępowanie o wstrzymanie orzeczenia, co do którego wniesiono kasację ma bowiem za zadanie eliminację ewentualnych negatywnych dla strony skutków, wynikających z wykonania orzeczenia w sytuacji, kiedy zarzuty podniesione w kasacji, względnie występujące w sprawie bezwzględne powody uchylenia orzeczenia (art. 439 § 1 k.p.k.), są na tyle oczywiste i widoczne już na pierwszy rzut oka, że bez głębszej ich analizy, jak również bez analizy okoliczności faktyczno-prawnych dotyczących sprawy, można stwierdzić, że kasacja doprowadzi do wzruszenia tego orzeczenia. Rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia poprzedzone jest zatem jedynie wstępną oceną prawdopodobieństwa jej zasadności i nie stanowi swego rodzaju przedsądu. Postępowanie w trybie art. 532 § 1 k.p.k. nie przybiera zatem charakteru postępowania, w którym kasacja

podlega pełnej ocenie, a co za tym idzie Sąd Najwyższy orzekając na podstawie tego przepisu nie wypowiada się w sposób wiążący i kategoryczny co do wniesionej kasacji i nie antycypuje kierunku przyszłej jej oceny. Niezależnie zatem, czy wstrzymano wykonanie zaskarżonego orzeczenia, czy też nie uwzględniono wniosku, jaki w tej kwestii został złożony, rozpoznanie kasacji może skutkować zarówno jej uwzględnieniem, jak i oddaleniem.

W konsekwencji należy stwierdzić, iż sam fakt orzekania przez sędziego Sądu Najwyższego w jakimkolwiek postępowaniu incydentalnym związanym z postępowaniem kasacyjnym samo przez się nie wskazuje na wyrażenie stanowiska co do wniesionej kasacji, czy też co do zaskarżonego orzeczenia, a w konsekwencji nie może prowadzić do wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego w zakresie sprawy kasacyjnej, która ma być rozpoznana przez Sąd Najwyższy, w składzie którego sędzia ten ma orzekać.

Nie można oczywiście wykluczyć, że w postanowieniu wydanym w trybie art. 532 § 1 k.p.k. dojdzie do kategorycznego wypowiedzenia się sędziego co do głównego przedmiotu postępowania, tj. kasacji. Wówczas oczywiście zaistniałaby podstawa do wątpliwości co do jego bezstronności w sprawie, w której miałoby dojść do rozpoznania kasacji. Okoliczność taka nie wystąpiła jednak na gruncie sprawy skarżącego, gdyż w postanowieniu co do wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia nie ma sformułowań o wskazanym charakterze. Przeciwnie – z powołanego przez wnioskodawcę postanowienia wynika, że „ostatecznej oceny trafności zarzutów dokona sąd kasacyjny po przeprowadzeniu rozprawy”. Należy też zaznaczyć, że postanowienie to zostało wydane nie w związku z wniesieniem kasacji, która będzie rozpoznana w sprawie V KK 598/19 ale w związku z kasacją, która została rozpoznana wcześniej.

Mając na uwadze powyższe i nie znajdując podstaw do wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego J.M. od rozpoznania kasacji wniesionej w sprawie o sygn. akt V KK 598/19 należało orzec jak wyżej.

